

De kunst van een meertalige opvoeding

Je kind meertalig opvoeden in Spanje is niet voor iedereen even gemakkelijk. Toch kun je er maar het beste zo natuurlijk mogelijk mee omgaan. ¡Temperament! helpt je een stukje op weg.

Als je de optie overweegt om je kind meertalig op te voeden of daar al mee bezig bent, dan ben je niet de enige. Onder de 20.000* Nederlanders die jaarlijks naar het buitenland vertrekken, zijn ook veel kinderen. En die zullen zich net als hun ouders de taal van het land eigen moeten maken. Ook in veel Nederlandse gezinnen worden kinderen tweetalig opgevoed. Het bekendste gezin waarin dit gebeurt, is het gezin van het prinselijk paar, waarbij Amalia en haar twee zusjes Spaans spreken met moeder Máxima en Nederlands met vader Willem-Alexander. Taaldeskundige Jeroen Aarssen, werkzaam bij de landelijke organisatie voor onderwijs, welzijn en jeugdbeleid SARDES, beantwoordde

vijf jaar lang op de website Ouders Online (www.ouders.nl) vragen van Nederlandse ouders over meertalig opvoeden. Hij leerde veel ouders kennen met de angst dat hun kinderen vanwege de tweetalige opvoeding een achterstand zouden oplopen in hun taalontwikkeling. Maar volgens Aarssen kan een kind dat zich normaal ontwikkelt moeiteloos twee of zelfs drie talen tegelijk leren. 'Wel is het verstandig als ouders van tevoren bedenken wat ze willen bereiken met een meertalige opvoeding van hun kind. Ook is het goed om te bedenken welke methodes het beste passen bij de omstandigheden waarin het gezin verkeert', aldus de taaldeskundige.

*Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (www.cbs.nl)

Keuzevrijheid

Eén van de belangrijkste dingen is volgens Aarssen om de meertalige opvoeding van je kind zo natuurlijk mogelijk aan te pakken. ‘Met krampachtigheid bereik je niets. Je kunt kinderen spelenderwijs en met gesprekjejes veel leren. Dat is niet alleen leuker voor beide partijen, ook is het resultaat beter dan wanneer je het kind letterlijk en figuurlijk de les gaat lezen’, meent Aarssen. Een voorbeeld van een ouder die zijn kind zonder krampachtigheid in meerdere talen opvoedt, is Paul de Bie. Hij woont met zijn Catalaanse vrouw Olga en zijn zontje Kolya (3) in Barcelona. Steevast praat hij met Kolya in het Nederlands, zoals zijn vader altijd Frans met hem sprak. Zijn vrouw Olga spreekt met hun zoon Catalaans en de taal waarin Olga en Paul communiceren is Spaans. ‘Zo circuleren er dus drie talen in ons gezin’, stelt Paul. Het meertalig opvoeden van zijn zoon is een bewuste keuze. Paul: ‘Dat Kolya Nederlands kan spreken, vind ik belangrijk voor het contact met zijn familie. Bovendien geeft een tweede taal hem meer keuzevrijheid in de toekomst, bijvoorbeeld wanneer hij in Nederland wil gaan studeren of zich ooit een andere Germaanse taal als Engels of Duits wil aanleren.’ Vanwege zijn Franstalige achtergrond pikte Paul zelf het Spaans en Catalaans met gemak op. Toen Kolya werd geboren moest Paul er wel aan wennen om consequent Nederlands tegen hem te spreken. ‘Ik mixte de Nederlandse, Spaanse en Catalaanse taal door elkaar heen. Ook vond ik het lastig om met Kolya een taal te spreken die Olga niet begreep, uit angst om haar buiten te sluiten. In een gezin wil je toch dat iedereen elkaar verstaat’, legt Paul uit. Het gevolg was dat Kolya na een jaar nog maar weinig Nederlands sprak. ‘Mijn ouders hebben hem toen een stoomcursus gegeven. Sindsdien praat ik alleen nog maar Nederlands met Kolya.’ Op een vraag in het Nederlands reageert Kolya dus altijd in het Nederlands en een opmerking in het Catalaans beantwoordt hij in het Catalaans. In tegenstelling tot Olga die in dit geval de dominante taal spreekt, is Paul de hoofdverantwoordelijke voor het Nederlands van zijn zoon. ‘De teugels strak houden, dat is de enige manier waarop hij het goed leert’, zegt Paul hierover. Dat de Nederlandse taal vanwege het grotere aanbod van Catalaans uiteindelijk de ondergesneeuwde taal zal worden, maakt Paul niet uit. ‘Zolang hij maar een goede basis heeft waar hij in de toekomst mee uit de voeten kan.’ Bang dat Kolya er op een dag genoeg van heeft om een minderheidstaal met zijn vader te spreken, is hij ook niet. ‘Misschien komt er wel een dag dat hij zich ervoor zal schamen. Dat had ik zelf ook toen ik vijf of zes jaar was en ik liever niet wilde dat mijn klasgenootjes mij Frans met mijn vader zouden horen praten. Toen jaren later bleek dat twee talen spreken eigenlijk best stoer is, liet ik maar al te graag hier en daar een zinnetje Frans vallen.’

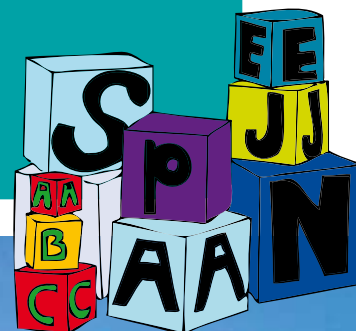
Tips

Tips voor het vinden van de juiste Nederlandse onderwijsinstaties in Spanje

In grote steden zijn vaak goede Nederlandse scholen te vinden. Voorbeelden hiervan zijn het Nederlands Onderwijs Costa Blanca en Stichting Nederlandse Taal en Cultuur in Barcelona. Vraag bij uw ambassade om meer informatie.

Via de Nederlandse Taal en Cultuurschool kunnen kinderen drie uur per week les krijgen van bevoegde leerkrachten met aansluiting op het Nederlands onderwijs.

Meer informatie vindt u op www.stichting-nob.nl. Andere instanties voor onderwijs en huiswerkbegeleiding zijn Edufax en Koeienletters. Meer informatie op www.edufax.nl, www.koeienletters.com

GRACIAS..

¿HABLAS ESPAÑOL?

Sebastiaan en Berber

Monica Welsing en Ronald Marees met hun tweeling in het Andalusische Colmenar

Tips

Leestips van goede hulpboeken bij het tweetalig opvoeden

Oetsiekoetsie

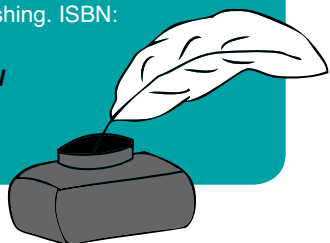
De meestgestelde vragen over kindertaal en meertalig opvoeden. Auteurs: Maaïke Verrips, Jeroen Aarssen en Paula Fikkert. Uitgever: Kosmos Z&K (2001) ISBN 90-215-9520-6.

Hoe kinderen meertalig opgroeien

Auteurs: E. M. Burkhardt Montanari, J. Aarssen, P. Bos, E. Wagenaar (2004). Uitgever: PlanPlan Amsterdam. ISBN 90-76092-07-9 prijs: € 11,25

Moeders taal, vaders taal

Opgroeien met Nederlands in het buitenland. Marian de Vooght (2008). Kemper Conseil Publishing. ISBN: 978-90-76542-36-2. Prijs: 18,90.
Bestellen via: www.kemperconseil.nl

Si en no

Een manier om goed voorbereid te zijn op de twee- of drietalige opvoeding van je kind, is ter oriëntatie boeken lezen met tips en adviezen over meertalig opvoeden. Hierin worden vaak ook verschillende methodes uit de doeken gedaan, die je zelf goed kunt toepassen. Paul en zijn vrouw gebruiken in de meertalige opvoeding van Kolya bijvoorbeeld de OPOL-methode. Dit staat voor 'One Parent, One Language', dus de ene ouder spreekt bijvoorbeeld uitsluitend Catalaans en de andere ouder uitsluitend Nederlands tegen het kind. De taal die in dit geval Kolya passief leert, is het Spaans. Een andere manier om meertalig opvoeden is het toepassen van de 'Minority language at home' (ml@h) waarbij het gezin thuis een andere taal spreekt dan de omgeving. Dit is het geval in het gezin van Monica Welsing en Ronald Marees, eigenaren van het bedrijf Ontspanjehier. Zij wonen met hun twee kinderen, de tweeling Berber en Sebastiaan (beiden dertien) in het dorpje Colmenar (Andalusië). Omdat Nederlands altijd de voertaal in het gezin is geweest, bestond er geen twijfel over dat dit in Spanje ook zo zou zijn. Maar bij wonen, werken en naar school gaan in Spanje komt natuurlijk ook de Spaanse taal kijken. Tijdens de drukke dagen voor het vertrek naar Spanje was het aanleren van de Spaanse taal er helaas bij ingeschoten. Dus gingen de kinderen volgens Monica zonder de nodige taalvoorbereiding en 'op hoop van zegen' naar een Spaanse 'escuela'. Sebastiaan en Berber begrepen eerst helemaal niets van al de vragen waar hun nieuwe klasgenootjes hen mee overweldigden. 'Op de eerste schooldag zeiden we dus alleen maar 'si' of 'no', blikt Berber terug. Nu kunnen ze wel lachen om de vergissingen die ze in het begin maakten. 'We spraken een jongen uit de klas genaamd José Gimnasio aan met

'Ik mixte de Nederlandse, Spaanse en Catalaanse taal door elkaar heen'

iHaS TA LUeGo!

iadlòS!

'Op de eerste schooldag zeiden we dus alleen maar *sí* of *no'*

José Ignacio', vertelt Sebastiaan. 'Een andere jongen, die Dimas heet (spreek uit: Dihma), noemden we discman!'

Na drie jaar gaat het al een stuk beter en spreekt de tweeling vloeiend plat Andalusisch. Laatst applaudisseerden Berbers klasgenootjes nog voor haar omdat ze het hoogste cijfer van de klas had gehaald voor een Spaans dictee. 'En dat terwijl ik niet eens Spaans ben en alle andere kinderen wel', vertelt ze trots. Moeder Monica haalt opgelucht adem dat de taalontwikkeling van haar kinderen zo soepel is verlopen. 'Dat ze als tweeling steun aan elkaar hadden, heeft absoluut geholpen. Wat ook erg meespeelt, is dat ze beiden erg taalgevoelig zijn en verbaal sterk. Bovendien was er een aantal docenten erg behulpzaam in het de kinderen wegwijs maken in de Spaanse taal.' De privélessen van een Spaanse docent zijn volgens haar ook heilzaam geweest. Soms vraagt ze haar kinderen om Spaans met haar te spreken om haar eigen Spaans te oefenen, maar dat vinden ze dan 'stom'. Voor het mislopen van de Nederlandse grammaticalessen die op de Nederlandse middelbare school wel worden gegeven, wilden Monica en Ronald hun kinderen als overbrugging thuis in Spanje les geven via de Wereldschool. 'Dat bleek in de praktijk niet te werken, omdat we toen in een veel te klein huurhuis woonden waar amper ruimte was voor elkaar, laat staan voor een studieruimte', vertelt Monica. Over het inhalen van eventuele taalachterstanden zeggen experts dat de voortgang hierbij afhangt van wat het kind 'in huis heeft' aan taalgevoel, intelligentie en een goed gehoor. En ook aan de omgeving: is die voldoende stimulerend voor de taalontwikkeling?

Een andere vraag die komt kijken bij een meertalige opvoeding, is 'in hoeverre krijgen kinderen in Spanje nog de Nederlandse cultuur mee'. Zo zullen zowel tweeling Berber en Sebastiaan in Andalusië als Kolya in Catalonië dit jaar geen Sinterklaas in Spanje hebben zien lopen, ook al denken hun Nederlandse vrienden misschien van wel. Berber en Sebastiaan vinden het vieren van Sinterklaas nog steeds leuk, omdat ze, zoals de meeste kinderen, gek zijn op cadeautjes en ze die dan al wat eerder krijgen dan tijdens de feestdagen van los Reyes Magos (Drie koningen). Paul twijfelt nog of hij dit jaar én Sinterklaas én los Reyes Magos met zijn zoon zal vieren. Met de kerst er ook nog bij, is dat misschien iets teveel van het goede. Maar wie weet denkt de kleine Kolya hier over een paar jaar wel anders over...

Tips

Tips voor meertalige opvoeding

Vertel het kind dat het 'knap' is om twee talen te spreken. Voor jonge kinderen kunnen Nederlandse leeftijdsgenootjes, Nederlandse kinderboeken, kinderliedjes, tekenfilms en kinderprogramma's een stimulans zijn. Voor oudere kinderen (vanaf vijf jaar) kun je woordspelletjes doen. Op de alledaagse dingen (raam, deur, kast, etc.) een papiertje plakken en het kind inschrijven voor een cursus waar hij of zij de thuistaal leert lezen en schrijven en natuurlijk Nederlandse televisie kijken. Praat veel en in een rustig tempo, articuleer duidelijk, moedig aan, geef ze een beloning en wees enthousiast: jullie doen het samen. En; volg je intuïtie. Blijf je met vragen of onzekerheden zitten, wacht dan niet te lang en bezoek eens een logopedist.

POR FAVOR..

¿CÓMO TE LLAMAS?

